



**HOSPIC CHRUDIM 2017**



„Můj Bože, tato doba je příliš tvrdá pro křehké lidi, jako jsem já. Víím, že zase nastanou lidšššjší časy. Tak ráda bych zůstala naživu, kvůli té lidskosti, kterou si uchovávám v nitru navzdory všemu, k čemu se denně dostanu, chtěla bych se zachránit pro ty nové časy. Jedinou možností je připravovat novou dobu tím, že ji už teď začneme připravovat v sobě.“

ETTY HILLESUM

Westenbork 20. července 1942

## Hospic Chrudim, z. ú.

### VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2017

Výroční zprávu za rok 2017 (stejně jako PF 2018) zahajuje modlitba holandské židovky, jejíž dílo jsme v roce 2017 objevili. Žasneme nad tím, jak *křehká* Etty prožila poslední dva roky svého života (narozena 15. 1. 1914, zemřela 30. 11. 1943 v Osvětimi). Stala se pro nás inspirací zvláště po říjnových parlamentních volbách. I když dobu, v níž žila Etty, nelze s tou naší našťestí srovnávat, máme velké obavy z budoucna. Před svobodnou demokratickou občanskou společností dává většina lidí u nás přednost slibům blahobytu, byť zadluženému na úkor budoucnosti nebo na úkor druhých. Nepřemýšlet, neklást si otázky, zařadit se a plout v davu, nezajímat se o druhé – to nepřispívá rozvoji hospiců – důležitých prvků občanské společnosti. Po téměř devíti letech provozu je nám jasné: pokud nebudou hospice současně „živeny“ ze zdola – podporou místní komunity – potenciálními pacienty hospice, pokud se nezastaví demoralizace společnosti, bude úroveň hospiců upadat. A vzhledem k systému financování stanou se vazaly svých donátorů. Ber kde ber.

Proto je aktuální připomínat si příběhy lidí, kterým stav společnost i potřeby druhých nejsou lhostejné. Věříme spolu s Etty, že „*nastanou lidštější časy*“ a chceme se stejně jako ona na ně připravit. Přemýšlíme, jak „*připravovat novou dobu*“. Co to znamená pro naše soukromé životy i pro hospic.

Především chceme zůstat věrni své vizi, se kterou jsme hospic před devíti lety postavili. Chceme být jako nezisková organizace, ústav Hospic Chrudim nezávislí – nejen finančně. Chceme dál poskytovat kvalitní služby nevléčitelně nemocným v závěru života, na prvním místě onkologickým pacientům. Chceme dodržovat Etický kodex a Zásady poskytování zdravotní péče, které jsme formulovali v prvním roce provozu. A po negativních zkušenostech s rodinami některých nemocných, budeme dál vyžadovat dodržování Etického kodexu pro uživatele našich služeb. I když je hospic „*křehká*“ instituce, přejeme si, aby „*zůstal naživu a byl uchráněn nezničitelný pro nový čas*“. Věříme s Etty Hillesum, že ten čas přijde.

V roce 2017 jsme kromě provozování hospice zahájili stavbu **Paliativního stacionáře Štěpánkova 89**. Zatím jsme po ukončení bouracích prací v náročné fázi dokončování statického zajištění budovy. Kromě nemalých finančních prostředků to od nás

vyžaduje někdy velkou víru – věřit, že už za rok tu bude stát moderní objekt připravený nabídnout služby dalším onkologicky nemocným, opravdu není snadné. Zbourat ho nešlo, je památkově chráněný. Stavba je komplikovaná, postupuje pomalu. O to víc se těšíme, až se náš další hospicový sen splní. Mělo by se tak stát do konce roku 2018.

Důležitou událostí v uplynulém roce byl vznik nových internetových stránek. Nyní si je obsluhujeme sami, jejich vývoj stál MUDr. Jiřího Košťála hodně úsilí. Ing. arch. David Ptáček je autorem grafické podoby, Ing. Tomáš Adamec jim „vdechl život“.

## PROVOZ HOSPICE

Stejně jako v roce 2016 pokračovala „epidemie těhotenství“ (nebo stěhování za manželem). Dvě ošetřovatelky (Pavlína a Lenka) a dvě zdravotní sestry (Anička a Stáňa) od nás z tohoto důvodu nyní odcházejí. Naštěstí se k nám po letech vracejí bývalí zaměstnanci, kteří většinou kvůli dětem od nás na čas odešli. Z jejich návratu máme velkou radost. Stejně i z příchodu nového zdravotního bratra Marka, velké opory našeho převážně dívčího sesterského kolektivu. Jako v minulých letech začínají u nás svou pracovní kariéru zdravotní sestry, které tu jako „dohodářky“ pracovaly v době studia na pozici ošetřovatelek. Předpokládáme, že některé z nich doplní do budoucna náš stálý zdravotnický tým – tak tomu bylo u většiny našich stávajících sester. Průměrný věk sester u nás je proto stále velmi nízký a kolektiv proto zůstává dívčí. Zabezpečit chod oddělení v situaci, kdy prakticky všude v okolí je trvalý nedostatek sester a ošetřovatelek, a kdy se kvůli tomu zavírají nemocniční oddělení, je jako v předchozích letech stále obtížné.

Ke konci roku od nás odešla (v době mateřské dovolené) bývalá dlouholetá vrchní sestra, která s námi začínala od prvních dnů po otevření hospice – Bc. Petra Jeníčková – Stehnová. Byla nám velkou oporou a patří jí za léta práce u nás velké uznání a dík.

O naše služby je stále velký zájem. V roce 2017 jsme přijali do péče 375 nemocných. Někteří byli hospitalizováni opakovaně, při zlepšení stavu se na čas vrátili domů. Obloženost činila 94 %, průměrná doba pobytu 26,7 dnů. Převážnou většinu nemocných tvořili opět pacienti z Pardubického kraje. Nejstarší pacientce bylo 103 let, nejmladší pacient měl 24 let.

V následující tabulce uvádíme srovnání s minulými lety. Od otevření hospice 1. 10. 2009 do konce roku 2017 jsme v našem hospici hospitalizovali celkem 2 945 nemocných.

Rok	Počet lůžkodnů	Počet hospitalizovaných	Počet hospitalizací
2009	1 221	66	68
2010	9 054	306	336
2011	9 545	351	409
2012	10 233	362	412
2013	10 561	353	385
2014	10 811	377	408
2015	10 662	371	399
2016	10 773	384	407
2017	10 922	375	409

Jako v minulých letech jsme pokračovali v poznávání jiných hospiců – tentokrát naše početná výprava sester a členů vedení navštívila Hospic svaté Alžběty v Brně a společně s ředitelem brněnského hospice několik hospiců v Rakousku. Opět vše zorganizovala naše dobrovolnice a tlumočnice Marcela Turay. Mimo jiné jsme se v Brně znovu setkali s MUDr. Violou Svobodovou, která je naším velkým vzorem už z doby před zahájením stavby hospice. Letos se připravujeme na návštěvu hospiců (a termálních koupelí) na Slovensku, tentokrát především pro naše ošetřovatele. Tyto týmové výjezdy – výlety se osvědčily nejen jako příležitost k rozšíření obzoru o hospicové péči a získání nových zkušeností, ale také jako prostředek ke stmelení týmu našich zaměstnanců.

## HOSPODAŘENÍ V HOSPICI

Z porovnání struktury hospodaření v roce 2017 s předchozími lety lze zjistit, že ani tentokrát nedošlo k zásadním změnám (viz samostatný list Struktura výnosů a Struktura nákladů). Příjmy tvoří opět především platby zdravotních pojišťoven, příspěvky na péči, platby pacientů za nadstandard při ubytování, prostředky z nájmu bytů – v objektu hospice a z domu ve Skoránově – a příspěvky dárců. O dotace kromě od úřadů práce nežadáme. Většina příjmů je za poskytování zdravotních a sociálních služeb. Díky maximálnímu využití kapacity hospice a pravidelnému navyšování plateb zdravotními pojišťovnami jsou i příjmy za tyto služby dlouhodobě dostačující, umožňují navyšovat mzdy, tvorbu rezervního fondu, a tím udržet dlouhodobou finanční stabilitu a nezávislost našeho hospice. Příspěvky dárců nám

umožňují rozšíření hospicové péče o další nemocné – pro ně nyní budujeme paliativní stacionář.

Náklady vzrostly stejně jako v předchozích letech především díky navýšení mezd, ostatní výdajové položky se dlouhodobě příliš nemění. Snažíme se efektivně hospodařit a šetřit, kde se šetřit má a dá. Mírně (zatím) rostou náklady za opravy a udržování stavby i zařízení, za elektřinu a vodu. Organizujeme už od založení občanského sdružení před 15 lety výběrové řízení na nákup většiny zboží, zařízení a služeb. Sledujeme měnící se ceny za léky, zdravotnický materiál, potraviny, energie. Máme už své osvědčené dodavatele.

Investice do stavby a projektu stacionáře činila v roce 2017 téměř 4 mil. Kč. Hlavní investice do stacionáře nás čeká v tomto roce. Stavbu i vybavení financujeme z vlastního rezervního fondu a z darů, nežádáme o dotace (s výjimkou roku 2016 – dotace 200 tisíc Kč od Pardubického kraje). V současné době se už připravujeme na registraci budoucího stacionáře jako poskytovatele sociálních služeb a na výběrové řízení na paliativní ambulanci.

## **KDO NÁS PODPORUJE**

Naším novým významným příznivcem se stal v roce 2017 pan Petr Špáta, bývalý učitel. Vypomáhá podle potřeby v recepci a na zahradě. Shodou okolností pochází z našeho domu ve Štěpánově ulici. Narodil se v něm, patřil až do roku 1992 jeho rodině. Pozorně a s radostí sleduje, jak přestavujeme dům, kde se narodil. Je vděčný, že „jeho“ dům bude sloužit nemocným, a my jsme vděční za jeho podporu. Podle potřeby dál u nás vypomáhá na zahradě a při údržbě domu i pan Petr Denk, v recepci paní Eva Zeithamelová. O zásobování naší kuchyně kvalitním ovocem a zeleninou se už mnoho let stará pan Pavel Pokorný, stačí zavolat, a vše potřebné přiveze až k nám. Pan Pavel Domkář nás dlouhodobě a stejně nezištně zásobuje kvalitním rybím masem.

Druhým rokem pokračovalo firemní dobrovolnictví firmy Nedcon Bohemia, s.r.o. V roce 2017 proběhly dvě brigády. Při první jsme připravovali dřevo na otop v lese (patřící našemu dlouholetému příznivci – Městským sadům a lesům). O zpracování a uložení dřeva pro krb v hospici, které vystačí na víc než jednu topnou sezónu, se postaral pan Turovský – v té době současně pečoval o svou nemocnou manželku u nás v hospici. Druhá brigáda z Nedconu proběhla na stavbě stacionáře.

A jako každým rokem patří mezi naše dobrovolníky i pan učitel Jan Stejskal, bez něj a jeho hry na koncertní křídlo si náš hospic už ani neumíme představit. Dominik Blažek „dobrovolně“ a „naživo“ přímo v hospici natočil část jeho repertoáru a ve studiu vše doladil tak, aby vzniklo **CD s názvem: Pan učitel Stejskal v Hospici Chrudim.**

I v roce 2017 jsme obdrželi velké množství finančních darů. K naší velké radosti se řada našich příznivců rozrůstá. I když nemáme fundraising a naši činnost nemedializujeme. Sami se rozhodli nás podporovat, mnozí už od založení sdružení (2003), někteří od zahájení stavby (2008) nebo provozu (2009), někteří se přidali právě v minulém roce. Většina dárců jsou fyzické osoby, lidé, kteří léta sledují naši činnost nebo u nás měli svého nemocného, nebo jim prostě jenom záleží na tom, aby v Chrudimi byl hospic – pochopili význam komunity v občanské společnosti.

Kromě finančních příspěvků jsme jako v předcházejících letech obdrželi i věcné dary – léky, zdravotnický materiál, potraviny. Někteří příznivci nám zdarma poskytli své služby nebo uhradili náklady za poskytnutí služeb jiného subjektu hospici.

Připočteme-li hodnotu věcných darů k finančním příspěvkům a hodnotě zdarma poskytnutých služeb, získali jsme v roce 2017 od našich příznivců celkem 1,75 mil. Kč!

## **KULTURA V HOSPICI**

Nejvýznamnější kulturní událostí roku 2017 bylo setkání s **Pavlem Šafrem**, šéfredaktorem internetového deníku Fórum 24. „Svobodná a nezávislá média považujeme za jednu ze základních podmínek fungování demokratického státu, proto jsme Pavla Šafra 7. září 2017 už podruhé pozvali na hospic. Diskuse o současné politické situaci, jejích kořenech a možných následcích byla poctivým hledáním pravdy padni komu padni. V nekonfrontační atmosféře jsme téměř vydýchali vzduch v přeplněném sále (sešlo se nás 130), ale přesto se nám dýchalo nějak volněji.“

V úvodu diskusního večera se odehrála další významná kulturní událost: **pokřtili jsme CD pana učitele Stejskala.** Na našich stránkách i na textovém doprovodu CD o panu učiteli píšeme:

„Tak mu říkáme u nás v hospici. Už sedmým rokem k nám téměř denně dochází, aby zahrál na koncertní křídlo pro radost nemocným i zaměstnancům. Ani nevíme, jak se to stalo, kdy u nás hrál poprvé. Stal se neodmyslitelnou ‚součástí‘ hospice. Nenápadně se



v odpoledních hodinách objeví u klavíru a s nenapodobitelným šarmem, lehkostí a jistotou, aniž by si vzal s sebou noty, aniž by se díval na klávesy, začne hrát. Dopředu ani on neví, jaké skladby zahraje. Muzikálové a filmové melodie, vážnou hudbu, lidové písně, spirituály, duchovní skladby, melodie písní známých současných i starších interpretů. Pro nás zůstanou navždy spojené právě se jménem pana učitele.“

A jak proběhl křest? „Kmotrem CD byl Pavel Šafr. Atmosféra se nedá popsat, pan učitel netušil, že jsme mu vydali CD, pan Šafr netušil, že bude kmotrem. Když jsme pana Šafra požádali, aby si nechal něco zahrát, vybral si *Rhapsody in blue*. Pan učitel se jen usmál: ‚to jsem nehrál deset let‘, zahleděl se kamsi oknem a sál pak patřil jen Gershwinovi...“.

Kromě koncertů pana učitele Stejskala u nás v roce 2017 proběhly dva další koncerty. Na sklonku léta svojí mamince i nám ostatním na terase hospice zazpíval a zahrál na kytaru **Jiří Imlauf**, učitel a frontman ústecké rockové skupiny **Houpačí koně**. Nádherný podvečer, známé písně v citlivém profesionálním provedení, dojemná atmosféra s ohledem na situaci pana Imlaufa... Zpívali jsme (a místy plakali) všichni.

Desátého prosince u nás podruhé vystoupili **Lukáš Botta** (zpěv) a **Kateřina Košťálová** (klavír). Předvedli známé i méně hrané balady, šansony a filmové písně. Byl to velký zážitek pro všechny posluchače. Doufáme, že ve svém koncertování budou pokračovat a že u nás nebyli naposled.

Několikrát nás i v uplynulém roce navštívili **Ježci**, studenti 2. lékařské fakulty z Prahy – Motola (stále pod vedením Dominika Blažka – nyní již externího lékaře hospice). Tentokrát v nevelkém počtu hudebníků, s kytarou, houslemi, flétnou a akordeonem obešli pokoje nemocných a zpívali na přání nemocných – i tento způsob koncertování se velmi osvědčil, někteří pacienti nechtějí opouštět své pokoje a jsou velmi vděční za takovou hudební „návštěvu“

Začátek výroční zprávy patřil Etty Hillesum. O jiné židovce s podobným osudem – **Ilze Weberové**, napsal její příbuzný: „Z Ilze byl jen uzlíček nervů, protože život (v době útisku Židů před jejich odsunem do koncentračních táborů – pozn.) byl více než těžký, práce neuspokojovala a vyhlídky na lepší, klidnější život se rovnaly nule. V den, kdy nás povolali do transportu, se s ní však stala proměna, která vydržela až do posledního dne našeho soužití. Jistota, že může v ghettu pomáhat (**ošetřovatelka** dětí), jí dodávala takovou sílu, že všechny obtíže najednou překonávala s lehkostí“.

Nejednou slyšíme na adresu práce zdravotníků v hospici: Já bych tu pracovat nemohl. Denně se setkávat se smrtí, utrpením... Kdo to může vydržet? Kde berete zaměstnance?

Nevíme, jestli je to tak u každého, ale obtíže spojené se zaměstnáním v hospici zvládnáme také proto, že každý z nás tu má svůj konkrétní smysluplný úkol, jistotu, že může nemocným pomoci. To nám, podobně jako Ilze, umožňuje v hospici pracovat.

## NA ZÁVĚR PODĚKOVÁNÍ

- těm, kteří u nás „vydrželi“ – našim zaměstnancům, za jejich úsilí uvádět v život vizi, se kterou jsme hospic kdysi založili,
- našim příznivcům, kteří nás svou podporou utvrzují, že naše činnost má smysl, že nejsme snílci a že nejsme sami,
- našim nemocným, kteří jsou nám nejdoucí inspirací ve svých postojích k umírání i k životu.

Za všechny příklady kratičký příběh. Nejmladším pacientem našeho hospice v uplynulém roce byl 24letý „Jiřík“ (jak ho oslovovala maminka). Léčil se mnoho let pro onkologické onemocnění, při tom studoval, sportoval. Když vyšlo na podzim roku 2016 najevo, že už pro něj neexistuje účinná léčba, rozdal postupně všechno, co měl. A podporoval nadaci Dobrý anděl. Maminka se u nás naučila o něj pečovat, zvládla i potřebné zdravotní úkony, a tak se mu splnilo poslední přání a mohl zemřít doma. Den po jeho smrti mu došel za dlouhodobou podporu „diplom“ od nadace. Jak byli asi její zástupci překvapeni, když díky zprávě rodičů zjistili, kdo je podporoval. Svým jednáním (ač „explicitně nevěřící“) beze zbytku naplnil evangelijní výzvu, zásadní pro vznik a činnost mnoha hospiců: „Jeden druhého břemena neste...“

Chrudim 28. února 2018





**HOSPIC CHRUDIM**

[www.hospicchrudim.cz](http://www.hospicchrudim.cz)